

(המשך מעמוד 13)

הוצאה קצת יותר מ-100 אלף לירות. חד"ש היא יוצאת-דופן בין המיפלגות הקטנות. היא, כמו המיפלגות הגדולות, מוציאה את עיקר כספה לא על פירסום, אלא על "אירגון".

שינוי

בלי שינוי

עדיפי הישוב זה, ניתן להעריך את כלל ההוצאה לפירסום בעיתונים היומיים.

מערכת הבחירות בהסתדרות נמשכה כחודשיים. אך רק בחודש האחרון היא נהלה באופן אינטנסיבי. צפיפות הפירסום בארבעה ימי הפירסום האחרונים היתה, כמובן, הגדולה ביותר. מומחי פירסום שעמם התייעץ כתב העולם הזה טוענים, שניתן להביא בחשבון כי בכל מערכת הבחירות לא הוציאו המיפלגות על פירסום בארבעה העיתונים הגדולים יותר מפי ארבע או פי חמש ממה שהוציאו בימים האחרונים. טוענים המומחים: על הפירסום בעיתונים הגדולים צריך להוסיף עוד כ-25% כדי לקבל את הסכום שהוצא לפירסום בעיתונים בכלל. סכום נוסף זה כולל את העיתונים הלוועזיים המופיעים בארץ, את השבועונים, הירחונים והפירי-סומים המיקצועיים השונים, ובעיקר את העיתונים המקומיים, שבהם התנהל עיקר המערכה הפירסומית בבחירות למועצות הפועלים.

מחישוב זה מתברר כי המערך הוציא על פירסום בעיתונים כמעט 100 מיליון לירות. הליכוד הוציא כמחצית מן הסכום הזה — 50 מיליון לירות. החישוב לגבי השלישית ברשימה, שינוי, הוא שונה. מיפלגה זו החלה את מערכת הבחירות לפני שהחלו בה יתר המיפלגות, ופירסמה לאורך כל מערכת הבחירות בכמויות גדורות ובקצב שכמעט לא השתנה. שינוי הוציאה על התעמולה במערכת הבחירות לפחות 30 מיליון לירות. רפ"י הוציאה על מודעות בעיתונות כ-10 מיליון, וכמעט כסום כזה הוציאה גם האיחוד הדימוקרטי של גרנית. ל"ה הוציאו יותר מ-5 מיליון לירות, ואילו שלי"י הוציאה על פירסום בעיתונות יותר מ-2 מיליון לירות. חד"ש הוציאה על פירסום כ-2 מיליון ל"י.

על ההוצאות לתעמולה ניתן להוסיף גם את ההוצאה על כרונות, שלטי-חוצות, כרוזים, מדבקות וכו'. אך זהו סעיף הוצאה קטן יחסית. המסתכם במיליונים ספורים אצל המיפלגות הגדולות, ובמאות אלפי לירות ואף עשרות אלפי לירות במיפלגות הקטנות.

אירגון

שווה זהב

ההוצאה העקיפה על תעמולת הבחירות של המערך היתה גדולה בהרבה מהסכומים המופיעים כאן. המערך ניתלה בכך שהליכוד פירסם מודעות שבהן הותקפה חברת-העובדים ההסתדרותית ו"מיפעליה, ו"שיכנע" את כור, סולל בונה, תנובה, ובנק הפועלים לפרסם "מודעות הגנה" שמחירו הסתכם בעשרות מיליוני לירות בתקופת מערכת הבחירות.

אך הסעיף העיקרי בהוצאות המיפלגות היה על מה שמכונה בשפת העסקנים "אירגון". סעיף זה מורכב בעיקרו משלום שכר לאלפי פעילים שגויסו לחודש או לחודשיים. עד יום הקלפי, ולאחר הנו"ס פועלים שגויסו ביום הבחירות עצמו, כדי להוליך את הבחורים לקלפיות ולאיש אלפי ועדות-קלפי בכל רחבי הארץ (אמילו בשטחים המוחזקים). סעיף זה כולל, כמובן, גם את ההוצאות העצומות לרכב ולטלפונים, ולשכירת משרדים לניהול מערכת הבחירות.

המערכה המקובלת היא, כי היחס בין ההוצאה לתעמולה ובין ההוצאה לאירגון במיפלגות הגדולות, הוא לפחות 1 ל-1. כלומר: על כל לירה שהוצאה על תעמולה, הוצאה לפחות עוד לירה אחת על אירגון. אפשר לקבל מושג על היקפן של ההוצאות על אירגון מן המיסופים הבאים. המערך גייס כ-500 פעילים מן התנועה הקיבוצית למשך החודש שלפני הבחירות. ההוצאות לכל פעיל כזה — כולל הוצאות רכב — הסתכמו ב-100 אלף לירות לפחות. הוצאה זו בילבד מגיעה ל-50 מיליון לירות. ביום הבחירות שילמה ההסתדרות 350

יחסי המין הפורחים

בחנות השק"ם

כימעט חיסלו

את המלאי

במחסן השמיכות

מ"אז שמעתי את העדויות ב"

מישפט, אני מסתכלת בעיניים אחרות על אנשי השק"ם. כל פעם שאני נכנסת לשם, אני נזכרת בסיפורי-הסכס הסוערים, שהועלו בבית-המישפט, אמר רה מישפטנית צעירה שיצאה מהאולם שבו נערך מישפטו של מילו מודריק.

מודריק (34), יליד רומניה, היה האחי-ראי על הקופאיות בשק"ם הראשי בתל-אביב, ברחוב איבן גבירול. הוא הקפיד תמיד על לבושו. והיה ידוע כדון זיואן. תפקידו היה לפקח על 80 קופאיות. הסתבר כי מודריק השתמש בקסמיו כדי לקבל טובות-הנאה מכמה מבין ה"בחורות שסרו למרותו הן ביחסי-מין, הן בהנאות כספיות.

הדבר התגלה כאשר איש הבטחון של השק"ם הבחין, כי אחת הקופאיות אינה מכניסה לקופה כמה צ'קים, שהסתכמו ב-1200 לירות. הוא העיר לה על כך והיא

תיקנה מייד את טעותה, עליידי כך ש-לחצה על כפתור הביטול. כפתור זה מיועד לסחורות מוחזרות לשק"ם בלבד, ומוזה את הקופה בסכום הרשום. מאחר שאיש לא בדק בחנות אם הסחורות המוחזרות תואמות את הסכומים שנרשמו בקופות, לימד מודריק את ידידתו ללחוץ על ה"כפתור, לשלשל את הכסף לכיסה ולהתיר חלק עימו ברווחים.

האשה העידה במישטרה כי בדרך זו נהגה כשנה, ושילמה למודריק 28 אלף לירות כחלקו בשלל.

על החלק הרומנטי של יחסיהם סיפרה הקופאית, כי היו מתראים בדירת-אהבה שכורה, ושם היו מקיימים יחסי-מין. הד"ר נשכרה עליידי כמה מעובדי השק"ם, שטענו כי היא משמשת להם למנוחה. אבל כאשר עלה על דוכן-העדים אחד מ"מנהלי המחסנים בשק"ם, הוא סיפר כי הרעיון לשכור דירות מיוחדות מצא הן בעיניו, כיוון שהיה חבל לו על מחסן

משתמש בסכום זה כדי לממן את הפעילות השוטפת. אך כאשר מדובר בפלגי ד"ש, למשל, לא כך היו פני הדברים. ד"ש זכתה בבחירות להסתדרות ב-1977 ב-8%. אחרי התפלגותה של סיעה זו בכנסת, התפלגה גם הסיעה בהסתדרות. שתי הזוכות העיקריות היו שינוי של אמנון רובינשטיין, והאיחוד הדימוקרטי של גרנית. אלה קיבלו מדי חודש (על-פי מחירי 1981) יותר

לירות כאשר לחברי ועדות-הקלפי, אך המיפלגות הגדולות לא הסתפקו בכך. הליכוד שכר כ-400 איש, סטודנטים ואנשי מודיעין אזרחי, ושילם לכל אחד מהם 3.500 לירות ליום הבחירות. לאותה מטרה שכר המערך אלפי אנשים, ושילם להם סכום זהה. חד"ש גייסה בחודשים שקדמו לבחירות מאות פעילים בשכר — לפחות פעיל אחד בכל כפר ערבי. המערך הודיע

מערכת הבחירות להסתדרות מוכיחה,

לא די בהוצאת סכומי-עתק על תעמולה

ריקה כדי לזכות באמון הבוחרים

ממיליון לירות כל-אחת, וכמעט שלא הוציאו כסף על פעילות הסתדרותית בארבע השנים האחרונות. פירוש הדבר: בתוספת ריבית, הצטבר בקופותיהן של כל אחת מהסיעות הללו סכום של כ-50 מיליון לירות. השתיים לא הוציאו את כל הסכום הזה על הבחירות להסתדרות. כך היתה יכולה שינוי להפגין נדיבות כאשר תרמה סכום של כמה מיליוני לירות לטג'תרום. הסעיף השני בהכנסות המיפלגות היה ההלוואה שניתנה לכל אחת מהן לקראת הבחירות מטעם ההסתדרות. כל אחת מהן מיפלגות היתה זכאית להלוואה של כמיליון ו-400 אלף לירות על כל אחוז שבו זכתה בבחירות 1977. כל המיפלגות, ללא יוצאת מן הכלל, ניצלו את הדבר, כך קיבל המערך הלוואה של יותר מ-80 מיליון לירות; הליכוד קיבל כ-35 מיליון לירות, ושינוי קיבלה כימעט 5 מיליון לירות. למיפלגות היה כדאי לקחת הלוואה זו, שאותה יש להחזיר תוך שנתיים, בתנאים טובים

הלוואה נוחה,

ריבית שלילית

כי לקראת יום הבחירות גויסו מטעמו כ-50 אלף מכונות כדי להסיע בוחרים לקלפיות. גם המיפלגות האחרות גייסו אלפי מכונות.

ממיליון לירות כל-אחת, וכמעט שלא הוציאו כסף על פעילות הסתדרותית בארבע השנים האחרונות. פירוש הדבר: בתוספת ריבית, הצטבר בקופותיהן של כל אחת מהסיעות הללו סכום של כ-50 מיליון לירות. השתיים לא הוציאו את כל הסכום הזה על הבחירות להסתדרות. כך היתה יכולה שינוי להפגין נדיבות כאשר תרמה סכום של כמה מיליוני לירות לטג'תרום. הסעיף השני בהכנסות המיפלגות היה ההלוואה שניתנה לכל אחת מהן לקראת הבחירות מטעם ההסתדרות. כל אחת מהן מיפלגות היתה זכאית להלוואה של כמיליון ו-400 אלף לירות על כל אחוז שבו זכתה בבחירות 1977. כל המיפלגות, ללא יוצאת מן הכלל, ניצלו את הדבר, כך קיבל המערך הלוואה של יותר מ-80 מיליון לירות; הליכוד קיבל כ-35 מיליון לירות, ושינוי קיבלה כימעט 5 מיליון לירות. למיפלגות היה כדאי לקחת הלוואה זו, שאותה יש להחזיר תוך שנתיים, בתנאים טובים

המערכה המקובלת היא, כי היחס בין ההוצאה לתעמולה ובין ההוצאה לאירגון במיפלגות הגדולות, הוא לפחות 1 ל-1. כלומר: על כל לירה שהוצאה על תעמולה, הוצאה לפחות עוד לירה אחת על אירגון. אפשר לקבל מושג על היקפן של ההוצאות על אירגון מן המיסופים הבאים. המערך גייס כ-500 פעילים מן התנועה הקיבוצית למשך החודש שלפני הבחירות. ההוצאות לכל פעיל כזה — כולל הוצאות רכב — הסתכמו ב-100 אלף לירות לפחות. הוצאה זו בילבד מגיעה ל-50 מיליון לירות. ביום הבחירות שילמה ההסתדרות 350

אורגיות כיד השק"ם

השמיכות. השמיכות החדשות התלככו ויצאו מכלל שימוש עוד לפני שהגיעו לחנות. העיד האישי. "מרב שימוש של עובדים עם עובדות ולקוחות של השק"ם. מודריק נאשם בגניבה ממעביד — עבירה חמורה שעונשה עשר שנות מאסר. הוא הודה כי קיים יחסי-מין עם נשים רבות, הן מקרב עובדות השק"ם והן מק"רב לקוחותיו, אבל כפר בגניבה.

סניגורו, דרור מקרין, העלה את הגירי-סה, כי חשבונות הבנק הגדושים של מוד-ריק ואורח חייו הנוכחי נתאפשרו מאז מות אמו. גם הנאשם וגם אביו העידו, כי כאשר נפטרה האם מצאו מתחת למי-טתה מטמון של 300 אלף לירות שאספה בחייה, וכי כסף זה הוא שעזר לו להיר-טיב את תנאי חייו.

בית-המישפט לא האמין לגירסה זו, והרשיע את מודריק. הוא נידון לשנת מא-סר בפועל.

במיוחד: הריבית מגיעה ל-102% בלבד, שהיא ריבית שלילית בתנאי האינפלציה השוררים היום במשק, המיפלגות מחזירות אותה מתוך ההקצבה החודשית השוטפת.

מי הם

חלוצי הביזבוז

ההשקעה העצומה, כדי לחזק את מודעות ציבור חברי ההסתדרות, לא הוכיחה את עצמה. שיעור ההצבעה הפעם היה נמוך במיוחד — פחות מ-55% לעומת כ-68% בבחירות ב-1977.

כמה מיפלגות ניהלו מערכת בחירות בנבזנית שממותה לא נודעה בעבר. בראש רשימה זו צעדו שני פלגי ד"ש. שינוי זכתה לקבל את קולותיהם של כ-17 אלף מצביעים, ופירוש הדבר, שהוציאה לא פחות מ-2,350 לירות על כל מצביע שהביאה לקלפיות, רשימתו של גרנית. האיחוד הדימוקרטי, אפילו לא עברה את אחוז החסימה. היא זכתה במעט יותר מ-3000 קולות, והוציאה על כל אחד מהם כ-3,350 לירות. השלישית בתור היתה רפ"י, שעברה אך בקושי את אחוז החסימה, והוציאה כ-1600 לירות על כל מצביע. המיפלגות הגדולות, המערך והליכוד, הן הבאות בתור, ואילו שלי"י — ואולי גם חד"ש — ניהלו את מערכת הבחירות הזולה ביותר.

מערכת הבחירות להסתדרות מוכיחה שהכסף לא בהכרח עושה על הכל — בעיקר כשמדובר בקול. לא די בהוצאת סכומי-עתק על תעמולה שאינה אומרת דבר, כדי לזכות באמון הבוחרים. זאת למדו על בשרך, בדרך הקשה, שינוי ורפ"י, כמו גם האיחוד הדימוקרטי, אותו שריד מגוחך ואומלל של ד"ש, שהעומד בראשו הצטרף אל רשימתו של משה דיין לכנסת ה"שלישית פרנקל".